

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Çocuk haklarına dair sözleşme Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından "20 Kasım 1989" tarihinde kabul edilmiştir.

ÖNSÖZ

- Önsöz bölümü, Birleşmiş Milletler in temel ilkeleri ile insan hakları anlaşmalarının ve bildirgelerinin bazı özel hükümlerine atıfta bulunmaktadır. Bu bölüm, savunmasız konumları nedeniyle çocukların özel bir duyarlılığa ve korunmaya muhtaç olduklarını teyid etmekte, çocuğa ilke elde bakım ve koruma sağlayacak olan ailenin bu konudaki sorumluluğunu vurgulamaktadır. Çocuğun gerek dünyaya gelmeden önce gerekse sonrasında yasal açıdan ve diğer açılardan korunması gerektiği, çocuğun içinde yaşadığı toplumun kültürel değerlerine saygının önemi ve çocuk haklarının güvenceye alınmasında uluslararası işbirliğinin belirleyici rolü, gene aynı bölümde değinilen hususlar arasındadır.

Çocuğun Tanımı

- Ulusal yasalarca daha genç bir yaşta reşit sayılma hariç, 18 yaşın altındaki her insan çocuk sayılır.

Ayrım Gözetmeme

- Hakların hepsi, istisnasız bütün çocuklar için geçerlidir. Çocuğun hangi biçimde olursa olsun ayrımcılıktan korunması ve haklarının savunulması için yapıcı girişimlerde bulunulması, Devlet in yükümlülüğüdür.

Çocuğun Yüksek Yararı

-

Çocukla ilgili bütün girişimlerde, çocuğun yüksek yararı tam olarak gözetilecektir. Ana-babalar ya da sorumluluk taşıyan diğer kişiler bu sorumluluğu yerine getiremedikleri takdirde, Devlet, çocuğa yeterli dikkati ve desteği gösterecektir.

Hakların Uygulanması

- Devlet, Sözleşme de yer alan hakların uygulanması için bütün imkanları kullanmalıdır. Ana-babanın yönlendiriciliği ve çocuğun yeteneklerinin gelişimi Devlet, ana-babaların ve geniş ailenin, çocuğun yeteneklerinin gelişmesi açısından uygun biçimde yönlendiricilik yapma hak ve sorumluluklarına saygı göstermelidir.

Çocukları Destekleyin

Yaşam ve Gelişme

Her çocuk temel yaşam hakkına sahiptir. Devlet, çocuğun yaşamını ve gelişmesini güvence altına almakla yükümlüdür.

İsim ve Vatandaşlık

- Çocuk, doğuştan itibaren bir isim alma hakkına sahiptir. Ayrıca, çocuk, vatandaşlık edinme, ana-babasını mümkün olduğu ölçüde tanıyıp bilme ve onlar tarafından bakılma hakkına sahiptir.

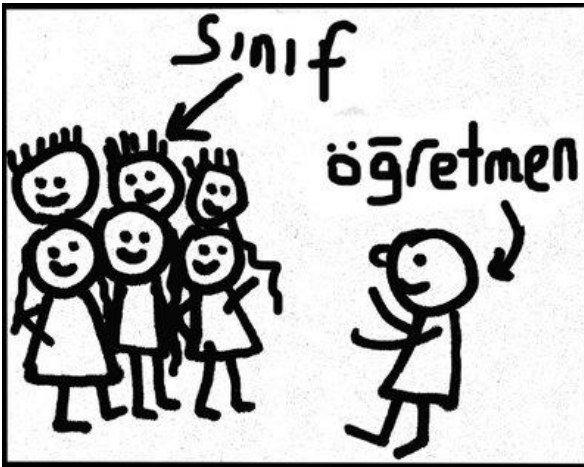
Kimliğinin Korunması

- Devlet, çocuğun kimliğini korumakla, eğer gerekiyorsa bu kimliğin temel öğelerini yeniden oluşturmakla yükümlüdür. Ana-babadan ayırma çocuğun yüksek yararına aykırılığı belirlenmediği sürece, çocuk, kendi ana-babasıyla birlikte yaşama hakkına sahiptir. Ayrıca çocuk ana ve babasından veya bunların herhangi birinden ayrılmışsa, ayrıldığı kişilerle temas, çocuğun hakkıdır.

Çocuğun Görüşü

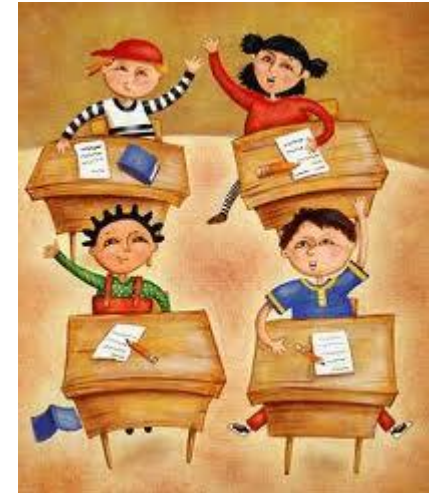
- Çocuk, görüşlerini serbestçe ifade etme, kendisini ilgilendiren herhangi bir konu ya da işlem sırasında görüşlerinin dikkate alınmasını isteme hakkına sahiptir.

İfade Özgürlüğü

Çocuk, ülke sınırlarına bağlı olmaksızın görüşlerini ifade etme, bilgi edinme, sahip olduğu görüşleri ve edindiği ve edindiği bilgileri başkalarına aktarma hakkına sahiptir.

Gerekli Bilgilere Ulaşma

- Devlet, değişik kaynaklardan bilgilerin ve yayınların çocuklara ulaşmasını sağlayacak, kitle iletişim araçlarının çocuklar açısından sosyal ve kültürel yarar sağlayacak bilgiler yaymasını teşvik edecek, buna karşılık çocukları zararlı yayınlardan koruyacaktır.

Ana-babanın Sorumlulukları

- Ana-baba, çocuğun yetiştirilmesinde ortak ve birinci elden sorumluluk taşımaktadır. Devlet, çocuk yetiştirme alanında gerekli desteği ana-babaya sağlayacaktır.

Ailesiz Çocuğun Korunması

- Devlet, aile ortamından yoksun çocuğu özel olarak korumak, bu tür durumlarda uygun alternatif aile bulmak ya da kurumlar aracılığıyla çocuğun bakımını sağlamakla yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmesi doğrultusundaki çabalarda, çocuğun kültürel kimliğine gerekli dikkat gösterilecektir.

Özürli Çocuklar

- Özürli çocuk, saygınlık içinde eksiksiz ve onurlu bir yaşantı sürdürmek için özel bakım, eğitim ve kurs görme; mümkün olan en üst düzeyde özgüvene ve sosyal bütünleşmeye kavuşma hakkına sahiptir. Sağlık ve sağlık hizmetleri Çocuk, mümkün olan en üst düzeyde sağlık ve tıbbi bakım standardına ulaşma hakkına sahiptir. Devletler, temel ve koruyucu sağlık bakımı, halk sağlığı eğitimi ve bebek ölümlerinin azaltılması konularına önem verecek, bu amaca yönelik uluslararası işbirliğini teşvik edecek ve etkin sağlık hizmetlerinden yoksun tek bir çocuk kalması için çaba göstereceklerdir.

Eğitim

-

Çocuk, eğitim hakkına sahiptir. Devlet in görevi, ilköğretimin zorunlu ve parasız olmasını sağlamak, her çocuğun yararlanabileceği değişik ortaöğretim kanallarını teşvik etmek ve yeteneklerine göre herkesi yüksek öğrenim imkanlarına kavuşturmalıdır. Okul disiplini, çocuğun haklarına ve saygınlığına uyumlu olmalıdır. Devlet, bu hakkın uygulanabilmesi için başka ülkelerle işbirliği içinde olacaktır.

Dinlenme, boş zaman değerlendirme ve kültürel etkinlikler

Çocuk, dinlenme, boş zaman değerlendirme, oyun oynama, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma hakkına sahiptir.

Çocuk İşçiler

- Çocuk, sağlığı, eğitimi ve geliştirmesi açısından tehlike teşkil eden işlere karşı korunma hakkına sahiptir.Devlet, işe kabul için asgari bir yaş sınırı tespit etmek ve çalışma koşullarını düzenlemek zorundadır.

20 KASIM
DÜNYA ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ

